

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ" ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ετησία δραχμαὶ 20.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ δραχμαὶ 2.

ΓΡΑΦΕΙΑ Ὁδὸς Χαγυλίου Τρικούπη ἀριθ. 22α

ΤΕΥΧΟΣ 253—255

ΜΑΡΤΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ 1922

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πειρεσεία - Σηπιάς Μαγνησίας, ὑπὸ Ν. Ι. Γιαννοπούλου.

Ὁ ἀληθὴς χαρακτὴρ τῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως, ὑπὸ Ε. Κολοκοτσᾶ.

Ἀντίλαλοι.

Ἑλληνικὴ τέχνη ἐν Ἰσπανίᾳ, ὑπὸ Σ. Λάσκαρη.

Ὁ Σταυρωτὴς, ὑπὸ Δ. Ι. Καλογεροπούλου.

Ἀθηναϊκὴ Δύσις, ὑπὸ Βύρωνος. Μετάφρασις Α. Ραζέλου.

Τραγουδάκι, ὑπὸ Σπεράντισσας Τώνη.

Λεονάρδος Δα - Βίντσι. Μετάφρασις Μ. Γιαννοπούλου.

Ἡ Ἑλλήν. μουσικὴ ἐν Ἀμερικῇ, ὑπὸ Β. Κανέλλου.

Σημειώσεις, ὑπὸ Δάρνιδος.

Γράμματα καὶ Τέχναι.

Ἐπιστολαὶ πρὸς τὴν «Πινakoθήκην»

Ἡ Ἐκानτοιαετηρίς τῆς Ἑλλ. Ἐπαναστάσεως.

Σύνδεσμος Ψυχαγωγίας Πολεμιστῶν.

Τὸ «Τι Σκέπτομαι».

Διὰ τοῦ παρόντος τεύχους εἰσέρχεται ἡ «Πινakoθήκη» εἰς τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς. Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ ὅπως ἀποστέλλουν τὴν συνδρομὴν των, ἥτις ἔχει ὁρισθῇ εἰς δραχμάς εἴκοσι. Μετὰ τοῦ παρόντος τεύχους διανέμεται καὶ ὁ Πίναξ περιεχομένων τοῦ προηγουμένου τόμου (ΚΑ').

ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Προκειμένου νὰ ἐκδοθῶσιν ἀνμνηστικὰ γραμμωτῶματα τῶν σπουδαιότερων ἐθνικῶν γεγονότων, ὡς ἐπίσης καὶ νέας γραμμωτῶματα κοινῆς χρήσεως, προκηρύττουμεν διαγωνισμὸν μετὰξὺ τῶν Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν.

Α' ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΑ

Τὰ γραμμωτῶματα ταῦτα θὰ ἔχουν σχέσιν μὲ τὰ ἐξῆς ἐθνικὰ γεγονότα:

1) μὲ τὴν 25ην Μαρτίου α' Ἑθνικὴ Παιλιγενεσίς.

2) μὲ τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1912 α' Ἀλωσις Ἰωαννίνων.

3) μὲ τὴν 26ην Ὀκτωβρίου 1912 α' Ἀλωσις Θεσσαλονίκης.

4) μὲ τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1912 α' Νεομαχία Λάμνου.

5) μὲ τὴν 21ην Ἰουνίου 1915 α' Μάχη Κιλκίς.

6) μὲ τὴν 6ην Ἰουλίου 1921 α' Ἀλωσις Ἑσκή Σεχέρ.

7) μὲ τὴν 10ην Ἀπριλίου α' Ἐξοδὸς Μεσολογγίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τὰ ὑπάρχοντα ἤδη ἐν χρήσει θέλουσιν ἀντικατασταθῇ διὰ νέων τοιοῦτων παριστάντων τὸν Βασιλέα διαφορετρόπως π. χ. ὀλόκληρον, ἡμισυ, ἢ ἀπλῶς κεφαλὴν ἢ καὶ ἄλλα θέματα τῆς ἐκλογῆς τοῦ καλλιτέχνου.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΟΙΒΗ

Ἐπίσης: νὰ ὑποβληθῇ σχέδιον εἰδικὸν διὰ γραμμωτῶματον ἐπειγούσης ἀποστολῆς, γραμματοστικὸν σχέδιον καὶ ἰδιαιτέρου μεγέθους, ὥστε ἀπὸ τοῦ σχεδίου καὶ τοῦ μεγέθους νὰ διακρίνεται τὸ κατεπεῖγον τῆς ἐπιστολῆς.

Ἑλληνοδίκος ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῶν ΤΤΤ καὶ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Σχολείου τῶν Καλῶν Τεχνῶν Γ'. Ἰκωβίδου καὶ Ε. Θωμοπούλου, τοῦ καθηγητοῦ Πολυτεχνείου Ἀν. Ὁρλάνδου, τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ ὑπουργοῦ Συγκοινωνίας Κ. Γεωργικαπούλου, τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ ὑπουργείου ΤΤΤ Α. Σιδηρᾶ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ ὑπουργείου Παιδείας Ν. Κυπρίστου θέλει βραβεύσει τὰ κατὰλλεστότερα τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑποβληθησομένων ἔργων.

Τὰ δι' ἑκάστον θέμα βραβευθησόμενα ἔργα θέλουσι τύχει βραβείου Α' ἐκ δρ. 2,500 ἢ Β' ἐκ δρ. 1,500 ἑκάστον.

Πλὴν τούτων ἡ Ἑλληνοδίκος Ἐπιτροπὴ θέλει ἐκλέξει καὶ ἀγοράσει ἐκ τῶν μὴ βραβευθέντων ἔργων τινὰ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς δι' ἐκτύπων ἀνγκυκλιούσης συλλογῆς, ἀντὶ δρ. 1000 ἑκάστον πρωτότυπον.

ΤΡΟΠΟΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΗΣΕΩΣ

Πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐκτύπωσης δέον οἱ κ. κ. καλλιτέχναι νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν των ὅπως τὰ πρωτότυπα φιλοτεχνηθῶσιν δι' ἑνὸς ἢ δύο τὰ πολὺ χρωμάτων, φωτοστικωζομένου ἐκάστου χρώματος χωριστὰ καὶ οὐχὶ δι' ἐνώσεως τῶν δύο χρωμάτων.

Ἐπίσης ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις οἰουδήποτε εἶδους χρωμάτων, μελάνης ἢ κρητιδογραφίης κτλ. πλὴν στιλβούσης ἐλαιογραφίης καὶ μαλακῶν παστέλ.

Ἡ φιλοτέχνησις ἐκάστου θέματος δέον νὰ ᾖ τοιαύτη, ὥστε νὰ ἀποδίδεται καθαρὰ τὸ θέ-

μα με θετικὸν σχέδιον καὶ φωτοσκόπῳ ἔχον-
τος μᾶλλον τὴν ὄψιν ἐγγράμμου σχεδίου καὶ με-
γεθυνθέντος γραμματισμοῦ.

ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αἱ διαστάσεις τῶν ἔργων κατὰ προσέγγισιν
ἀναλογίαις δέον νὰ μὴ εἶναι μικρότεραι τῶν
25X20 ἑκατοστῶν οὔτε μεγαλύτεραι τῶν 45
X20 ἑκατοστῶν, ἐπαφισμένων τοῦ καθορισμοῦ
τῆς ὀριστικῆς ἀναλογίας καὶ τῶν διαστάσεων
εἰς τὸν καλλιτέχνην.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Οἱ διαγωνισθησόμενοι θὰ ὑποβάλωσι τὰ
ἔργα των εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν ΤΤΤ (πλκτεῖς
Συντάγματες) ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 9ης πρωι-
νῆς ὥρας, μέχρι τῆς 5ης τοῦ αὐτοῦ μηνὸς συμ-
περικυβερνημένης, λαμβάνοντες ἀπόδειξιν πε-
ρικαλῆς τῶν περικυβερνημένων ἔργων ἐκ μέρους
τοῦ ὑπουργείου.

Ἐκαστος καλλιτέχνης δέον νὰ περικυβερ-
νῇ τὰ ἔργα του ἐντὶς χωροτύλλας ἢ δέματος
συγκειννωμένου.

Ἐπὶ τῶν ἔργων ὅπως καὶ ἐπὶ τοῦ χωρο-
τύλλας θὰ ὑπάρχῃ ψευδώνυμον ἢ γνωριστικὸν
σημαῖον, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνου θὰ εἶναι
κεκαλυμμένον.

Τὰ βραβευθησόμενα ἢ ἀγορασθησόμενα ἔρ-
γα περιέρχονται εἰς τὴν κατὰ τὴν τοῦ ὑπουρ-
γείου, ἔπερ θὰ ἔχῃ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ δικαίωμα
τῆς ἐκτυπώσεως ἄνευ περικυβερνήσεως
τοῦ καλλιτέχνου.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῶν ΤΤΤ)

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἡ «Κακὸς Ἀρόμος», ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα τοῦ
κ. Γρ. Ξενοπούλου—διότι καλλίτερον ἔργον ὀριστι-
κῶς δὲν ἡμπορεῖ τις νὰ ἀνακηρύξῃ κανέν, οὔτε ὁ ἴδιος
συγγραφεὺς θὰ ἦτο εἰς θέσιν νὰ τὸ κάμῃ—ἐξεδόθη εἰς
δευτέραν ἔκδοσιν. Τὸ ἔργον εἶνε ἤδη γνωστὸν. Ἐκεῖνο
τὸ ὅποσον πρέπει νὰ γραφῇ ἤδη εἶνε, ὅτι ἐκοσμήθη με-
εἰκόνας, στίχα τοῦ κ. Βώττη, πολὺ ἐπιτυχημένα.

ὑπὸ τοῦ κ. Ι. Κολλάρου ἐξεδόθη ὑπὸ τὸν τίτλον
«*διὰ τὴν Πατρίδα*» σειρά πολέμων διηγημάτων
τοῦ κ. Α. Ι. Καλογεροπούλου, χαρακτηριστικῶν τῶν
στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς τελευταίας εἰκοσι-
πενταετίας. Ἐξαίρονται οἱ ἥρωισμοὶ τῶν Ἑλλήνων μα-
χητῶν εἰς σελίδας, αἵτινες ἐγράφησαν ἐπὶ τῇ βάσει
πραγματικῶν γεγονότων, ἀναγομένων εἰς τὰς τρεῖς
κυριωτέρας ἐποχὰς 1897—1912—1921.

Ἡ Σπύρος Ματσούκας, ὁ ἐθναπόστολος καὶ ποι-
ητὴς τοῦ Λευκοῦ Σταυροῦ—τὸ ὁραϊότερον ἔργον του
τὸ ὅποσον θὰ διαιωνισθῇ—συνεκέντρωσε τὸ ἔργον του
εἰς πολυτελὴ ἔκδοσιν, ἣν θὰ ἠθέλομεν μᾶλλον λαϊκὴν
διὰ τὰ κυκλοφορήσῃ περισσότερον καὶ διὰ τὰ προ-
σκηρῖσθαι πρὸς τὴν ἀπλὴν λαϊκὴν ψυχὴν του καὶ
ἀπηλλαγμένην τοῦ φρόντου τῶν πιστοποιητικῶν, τῶν
ὁποίων δὲν ἔχει ἀνάγκην ὁ Πανελληνίου φήμης ὕμνω-
δὸς ἐπὶ μίαν εἰκοσιπενταετίαν τῆς Πατρίδος. Οἱ στί-
χοι του καὶ τὰ ὀνόματα τῶν Νυμφῶν καὶ ἡ ἐκφρα-
στικὴ προσωπογραφία του—δι' ὅους δὲν εἶχαν τὴν
καλὴν τύχην νὰ τὸν γνωρίσουν—ἦσαν ὁ καλλίτερος
πανηγυρισμὸς τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς ἀνησύχου
ἐμπνεύσεως τοῦ Ματσούκα.

Παναγιώτου Α. Καλογεροπούλου, Ὁμιλίων Α'.
τεῦχος. Λόγος ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἑορτῇ. Λόγος ἐπι-
κίδειος εἰς τὸν ἐλευθεροτέκτονα Ἄνδρ. Δεληγιάννην.

Ἡ ἐκδοτικὸς οἶκος Ἑλευθερουδάκη συνεχίζει
τὰς ἐκδόσεις του, αἱ διακρίνεται ἐκλεκτικότητι καὶ φι-
λοκαλίᾳ, ἐξέδωκε τὰ Λυρικά ἀφιερώματα τοῦ περι-
φήμου Ἰνδοῦ ποιητοῦ Ταγὸρ κατὰ μετάφρασιν τοῦ
εἰδικοῦ πλέον διὰ μεταγλωττίσεως ἀγνώστου παρ' ἡ-
μῶν ποιητῶν κ. Τρικογλίδου. Ἐπίσης ἐξέδωκε Ἑκ-
λεκτὰς σελίδας τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου τοῦ κ. Παύ-
λου Νιρβάνα μετὰ πρόλογον τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἐθ-
καίον θὰ ἦτο ἂν ἐπηκολούθουν κατὰ τὸ αὐτὸ σύ-
στημα ὅμοιαι ἐκδόσεις ἄλλων συγγραφέων, διὰ τὰ
ἔχουν οἱ μὴ συστηματικῶς παρακολουθοῦντες τὴν
ιελληνικὴν φιλολογίαν μίαν συνοπτικὴν εἰκόνα
τῆς διανοήσεως τῶν σπουδαιοτέρων αὐτῆς ἀντιπρο-
σώπων εἰς τὰς ὁραϊότερας σελίδας των.

Ἀπὸ τὰς ποιητικὰς συλλογὰς τῶν νέων, αἱ ὁ-
ποῖαι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀφθονοῦν καὶ αἱ ὅσαι
ὁμοιάζουν μετὰ διάττοντας—διότι αἱ περισσότεραι δὲν
ἔχουν συνέχειαν, ἀλλὰ σβύνονται εἰς τὸ ἄγνωστον—
πρέπει νὰ ξεχωρίσωμεν τὰ ποιήματα τῆς κ. Κλαρέ-
της Μαλάμου, τὸ γένος Δίπλα, ἡ ὅποια δευρὰ ἐνεφα-
νίζετο εἰς περιοδικὰ μετὰ αἰσθηματικὰς, ἀλλὰ συγ-
κρατιμένας στροφάς. Ἡδὴ τὸ ἔργον τῆς ἐμφανί-
ζεται ὡς ἄξιον λόγου διὰ τὴν ἀρμονίαν τοῦ στίχου,
τὴν αἰσθητικὴν τῆς ψυχῆς, τὴν βαθύτητα τοῦ στο-
χασμοῦ. Ἡ Σαλώμη καὶ τὰ Κοχύλια εἶνε τὰ καλλίτερα
δείγματα τῶν ἐμπνεύσεων, αἱ εἶχε «στὸ Λάβα της».

Ἡ Τυμφορητὸς, διηγηματογράφος καὶ μυθιστο-
ριογράφος, μετὰ τὴν «Ὁραίαν τοῦ Πέραν» ἐξέδωκε
τὴν «Γόησαν τῶν Ἀθηνῶν». Αἱ δύο Ἀκροπόλεις τοῦ
Ἑλληνισμοῦ ἠνώθησαν ἂν ὅχι διὰ τῶν ὅπλων, τουλά-
χιστον διὰ τῆς γυναικείας ὁραϊότητος, χάρις εἰς τὴν
ὁραιοπάθειαν τοῦ συγγραφέως. Τὸ πρῶτον ρωμαντι-
κόν, τὸ δεύτερον ρεαλιστικόν, ἀπεικονίζουν τὰς ὑλι-
στικὰς τάσεις τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας. Παρὰ τὴν
ἀντίθεσιν αὐτὴν τὰ καλλιτεχνικὰ ἀλληλέγγυα, οὕτως εἰπεῖν,
ἐνώπιον τῆς ψυχολογικῆς διαθέσεως ἢ ἰδεολογίας τοῦ
συγγραφέως. Ἀλλὰ διὰ τὸ μυθιστορημὰ του ὀνομά-
ζει «ρομάντζο» ; Ξενομανία ἀδικαιολόγητος.

ΚΡΑΤΟΥΝΤΕΣ ΤΑ "ΣΤΕΜΜΑΤΑ,, ΕΞΥΠΗΡΕΤΕΙΤΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟΝ ΣΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ. ΜΗ ΤΑ ΠΩΛΕΙΤΕ.
ΕΝΕΧΥΡΙΑΣΑΤΕ ΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ